

Editorial

Editorial

L. Skladaný

II. interná klinika SZU – hepatologicko-gastroenterologickej transplantácie, FNŠP F. D. Roosevelta, Banská Bystrica

Vážení čitateľa Gastroenterologie a hepatologie, dostáva sa vám do rúk číslo venované každoročne hepatológii. Vychádza v čase, keď svet opanovali správy o šírení koronavírusu, ktoré na Slovensku prehlušili aj tie o zostavovaní novej vlády. Pandémia tiež odsunula rozriešenie dilemy, či do časopisu tohto formátu patria správy z konferencií – tým, že boli zrušené. Ako inak ešte zasiahol vírus hepatológiu? Cez pečeň zatiaľ významnejšie nie (hoci zvýšená aktivita aminotransferáz sa v deviatich štúdiách našla u 17–33 % pacientov), a to ani u 20 % prípadov covid-19 so závažným priebehom. Americké centrum pre kontrolu chorôb (CDC – Centers for Disease Control and Prevention) však menovalo chronické choroby pečene medzi komorbiditami, ktoré zvyšujú úmrtnosť pacientov, a odporučilo im zadovážiť si lieky na dlhší čas pre prípad nedostatku; a lekárom, aby týchto svojich pacientov považovali za kohortu s vyšším rizikom nákazy a jej závažného priebehu.

Nealkoholová tuková choroba pečene (NAFLD – non-alcoholic fatty liver disease) – jedna z tém tohto vydania, sa spája s hypertenziou, diabetom a ische-

mickou chorobou srdca, z ktorých každá má pri covid-19 úmrtnosť > 5 %, čo je najmenej 2násobok priemeru. Včasná intenzívna podporná liečba znižuje úmrtnosť na covid-19 podobne ako intenzívna intervencia zameraná na zmenu životného štýlu pri NAFLD. „Intenzívna“ však znamená štrukturovaný rozhovor raz za niekoľko týždňov; pri súčasnej prevalencii NAFLD by sa preto najprv musel otočiť smer prúdenia lekárov za prácou, aby bola takáto intervencia možná. Takže aj tí z nás, ktorí nezavrhuju spolupodiel sociálneho modelu choroby a tušia, ako ďaleko od pravej príčiny tým miera, utiekajú sa vďačne k biologickému modelu NAFLD. Ten cez omračujúce poznanie biologických kaskád dovoľuje, aby sme namiesto takmer vždy neúčinného a vždy nezaplateného a vysávajúceho rozhovoru o záhadách priberania pri ničnejedení, pristúpili k ďalšej tabletke z ktovieprečo trojciferej zásoby v pajplajne. Alebo k ved' metabolickému chirurgii. Navyše, hoci počtom obetí a transplantácií pečene je NAFLD so steatohepatitídou najrýchlejšie narastajúcim problémom sveta, 9 z 10 úmrtí nie je v hepatológii, takže sa nás to až tak netýka... Univerzita Karlova o téme

zverejnila nedávno rozsiahlu diskusiu na YouTube, Slovensko mlčí. O alkohole nie, ten propaguje, kde sa len dá. Na Slovensku musí v spoločnosti svoje počínanie vysvetľovať abstinencia, nie pijaň. A tak sme predvlani obhájili na majstrovstvách Európy štvrté miesto v úmrtnosti na cirhózu a vlni predbehla úmrtnosť na cirhózu všetky ostatné príčiny vo vekovej kohorte 2 dekád pred odchodom do dôchodku.

Pandémia nastavuje nášmu postfaktickému svetu zrkadlo na všetkých úrovniach. A bude veľmi zaujímavé analyzovať jej vplyv aj v hepatológii: či sa riziko vyplývajúce z chronickej choroby pečene zhmotní do častejšej a závažnejšie prebiehajúcej infekcie, alebo sa – obmedzením dostupnosti a snád' aj konzumácie alkoholu a iných jedov – našim pacientom prepytujem polepší.

Želám všetkým kolegom, čitateľom Gastroenterologie a hepatologie a ich pacientom, aby bolo ich zdravie po pandémii pevnejšie ako pred ňou.

MUDr. L'ubomir Skladaný, PhD.
koeditor sekcie Hepatologie
lubomir.skladany@gmail.com

Entocort®

budesonid
tobolky s řízeným uvolňováním

BEZ DOPLATKU

Řízené uvolňování, léčba pod kontrolou

Entocort je indikován pro léčbu:

- ✓ Crohnovy choroby¹
- ✓ Mikroskopické kolitidy¹

Zkrácená informace o přípravku

Název přípravku: Entocort 3 mg, tvrdé tobolky s řízeným uvolňováním. **Složení:** Jedna tvrdá tobolka obsahuje budesonidum 3,0 mg. **Terapeutické indikace:** Crohnova choroba: Léčba Crohnovy choroby postihující ileum a/nebo colon ascendens. Mikroskopická kolitida: Entocort 3 mg je indikován k indukci remise u pacientů s aktivní mikroskopickou kolitidou a k udržovací léčbě mikroskopické kolitidy u pacientů s relapsem onemocnění po indukční fázi léčby. **Dávkování:** Aktivní Crohnova choroba: U dospělých s mírnou až středně těžkou aktivní formou choroby se doporučuje podávat 9 mg budesonidu (3 tobolky) v jedné denní dávce po dobu až 8 týdnů. Plný účinek léčby se obvykle dostaví v průběhu 2-4 týdnů. Aby byla zajištěna remise choroby, doporučuje se podávat dále 6 mg (2 tobolky) v jedné denní dávce. Při převodu pacientů závislých na podávání prednisolonu na Entocort 3 mg se doporučuje podávat 6 mg budesonidu (2 tobolky) jednou denně. Dávka prednisolonu se postupně snižuje. Aktivní mikroskopická kolitida: Doporučená dávka je 9 mg jednou denně ráno (což odpovídá 3 tobolkám) po dobu až 8 týdnů. Udržovací léčba má být zahájena pouze po relapsu příznaků mikroskopické kolitidy, ne při jejich prvním objevení. Udržovací léčba mikroskopické kolitidy: Doporučená dávka je 6 mg jednou denně ráno (což odpovídá 2 tobolkám). Na základě klinického stavu pacienta je možné zvážit snížení dávky na 3 mg jednou denně ráno (což odpovídá 1 tobolce). Léčba má trvat maximálně 6 měsíců. **Kontraindikace:** Hypersenzitivita na budesonid nebo na kteroukoli pomocnou látku uvedenou v bodě 6.1. Systémové a místní bakteriální, plísňové a virové infekce. **Interakce s jinými léčivými přípravky a jiné formy interakce:** U žen, které užívají estrogeny nebo perorální kontraceptiva, byly pozorovány zvýšené plazmatické koncentrace a zvýšená účinnost kortikosteroidů. Ovšem nízkou dávkovanou perorální kontraceptiva, která zvyšovala plazmatické koncentrace prednisolonu více než dvakrát, neměla vliv na plazmatické koncentrace perorálně podaného budesonidu. Inhibice CYP3A4 ketokonazolem, itraconazolem, proteázovými inhibitory či gregovou šťávou však může několikanásobně zvyšovat systémovou dostupnost budesonidu. Vzhledem k tomu, že neexistují klinické údaje, které by podporovaly dávkové doporučení, tyto kombinace je třeba vyloučit. **Nežádoucí**

účinky: Časté: cushingoidní zjev, hypokalémie, poruchy chování, např. nervozita, nespavost a změny nálady a deprese, palpitace, dyspepsie, kožní reakce (kopřivka a exantém), svalové křeče, menstruační poruchy. Méně časté: úzkost, duodenální nebo gastrický ulcerus, třes, psychomotorická hyperaktivita. Vzácné: agresivita, katarakta včetně bubkapsulární katarakty, glaukom, rozmazané vidění, pankreatitida, ekchymóza, osteonekróza. Velmi vzácné: anafylaktická reakce, zpomalení růstu. **Zvláštní upozornění a opatření pro použití:** Zvláštní pozornost je třeba věnovat pacientům s tuberkulózou nebo jinými infekcemi, hypertenzí, diabetem, osteoporózou, peptickým vředem, glaukomem nebo kataraktou, nebo diabetem či glaukomem v rodinné anamnéze a jinými stavy, kde mohou dlouhodobě podávané glukokortikoidy vyvolat nežádoucí účinky. Zvláštní pozornost je třeba věnovat pacientům, kteří jsou převáděni z léčby systémově působícími kortikosteroidy na Entocort 3 mg, protože tyto pacienti mohou mít útlum kůry nadledvin. Někteří pacienti se v průběhu vysazování systémově působících kortikosteroidů necítí dobře. Stěžují si např. na bolest svalů a kloubů. Plané neštovice a spalničky mohou mít u pacientů léčených perorálně glukokortikoidy těžší průběh. Hepatální insuficience může ovlivnit eliminaci glukokortikoidů, vedoucí ke zpomalení rychlosti eliminace a vyšší systémové expozici. Přípravek obsahuje zrněný cukr (sacharosa a kukuřičný škrob). Pacienti se vzácnými dědičnými problémy s intolerancí fruktosy, malabsorpcí glukosy a galaktosy nebo sacharózo-izomaltázovou deficiencí by tento přípravek neměli užívat. V průběhu dlouhodobé léčby glukokortikoidy u dětí a dospívajících se doporučuje pravidelně sledovat jejich tělesnou výšku. **Zvláštní opatření pro uchování:** Uchovávejte při teplotě do 30 °C. Uchovávejte v dobře uzavřené lahvičce, aby byl přípravek chráněn před vlhkostí. **Registrační číslo:** 56/1056/97-C. **Datum revize textu:** 22. 5. 2019. **Držitel rozhodnutí o registraci:** Tillotts Pharma GmbH, Warmbacher Strasse 80, 79618 Rheinfelden, Německo. **Výdej léčivého přípravku je vázán na lékařský předpis. Léčivý přípravek je hrazen z prostředků veřejného zdravotního pojištění.** Úplnou informaci obdržíte na adrese společnosti Tillotts Pharma Czech s.r.o., Na Pankráci 129/1724, 140 00 Praha 4, tel.: +420 225 992 298